

Pleasant Island

SILKE HUYSMANS EN
HANNES DEREERE

Een eiland van smartphones

Lotte Bode

Gezien op 10 mei 2019
Kunstenfestivaldesarts
Beursschouwburg Brussel

Silke Huysmans en Hannes Dereere stellen zich belangrijke vragen bij de uitbuiting van mensen en grondstoffen voor economische welvaart. Hun voorstelling 'Pleasant Island' is echter meer documentaire dan theater.

11 MEI 2019

De smartphone is vaak de enige manier waarop vluchtelingen in kampen de buitenwereld kunnen bereiken. Ze zijn pas sinds 2017 toegelaten op Nauru, een eiland in de Stille Oceaan waarheen vluchtelingen die aankomen in Australië gedeporteerd worden. De jonge Brusselse theatermakers vertellen het verhaal van het mini-eiland enkel en alleen via hun smartphone. Aan weerszijden van het podium tokkelen ze erop. Twee grote schermen tonen alles wat ze typen, aanklikken of scrollen. Via spraakinterviews met inwoners, fragmenten uit krantenberichten of filmpjes van het landschap, krijg je zo een helder zicht op de situatie.

In de twintigste eeuw ontdekten Britten en Australiërs een enorme voorraad fosfaat in de bodem van Nauru. Het is, als grondstof voor kunstmest, belangrijk voor de voedselindustrie. Ze ontgonnen het fosfaat tot Nauru onafhankelijk werd in 1968. Vanaf dan stroomden de inkomsten van de mijnbouw naar de bewoners zelf. Al snel werd het land zo één van de rijkste ter wereld. Het tij keerde toen de reserves uitgeput raakten. De eens zo vruchtbare grond veranderde in een maanlandschap.

Vandaag leeft de meerderheid van de bevolking in armoede. Australië betaalt Nauru nu om vluchtelingen op te vangen. Zo kan het land *down under* een streng grenzenbeleid voeren. Duizend vluchtelingen zitten op Nauru opgesloten in een tentenkamp, zonder uitweg. De bijnaam *pleasant island* waarmee Europese ontdekkingsreizigers het eiland bedachten klinkt daardoor op zijn minst ironisch.

'The reason why we went, is a personal one', meldt Huysmans in een notitie. Na een mijnramp in de Braziliaanse regio waar zij opgroeide, maken Huysmans en Dereere zich zorgen over onze omgang met grondstoffen. Hun voorstelling 'Mining stories' ging daarover. In dat stuk confronteerden ze stemmen van

experts met die van betrokkenen. Dat leverde een gelaagd narratief op. Die succesformule van 'essayistisch theater' willen ze hier herhalen. Maar wat aan dit verhaal *personal* is wordt niet duidelijk. Waarom net zij dit eiland kozen blijft ongewis.

Relevant zijn de thema's die ze aansnijden echter wel. De vluchtelingen crisis is geen ver-van-ons-bed-show. Politici als Theo Francken zien het Australische migratiemodel zelfs als voorbeeld voor België. YouTube filmpjes waarin de voormalige Australische premier Kevin Rudd zijn politiek verdedigt, staan in 'Pleasant Island' tegenover wanhopige WhatsApp berichten van vluchtelingen. Je leert ook hoe diverse media nu *deep sea mining* propageren als de nieuwste mijnbouwstrategie. Huysmans en Dereere waarschuwen voor zo'n vergaande exploitatie. Heeft Nauru ons dan niets geleerd?

Het duo slaagt er meesterlijk in om enkel met hun smartphone spanning op te bouwen. Via muziekapps bespelen ze de gitaar of laten ze strandgeluiden horen. Als een balletje de wanden van een kubus raakt, weerklinken noten op een xylofoon. Bij spraakinterviews volg je de transcriptie ervan via een pdf. Huysmans en Dereere weten duidelijk hoe je hedendaagse technologie creatief in een voorstelling kan integreren. Toch wringt dat een beetje. Je kijkt een goed uur naar twee gsm-schermen. De performers klikken ze stilzwijgend aan. Ze lijken bijna overbodig. Maar een gebrek aan live connectie is vervreemdend, zowel buiten als binnen het theater.